ESCOLA D'ART DE MALLORCA

Govern de les Illes Balears
Conselleria d'Educació i Universitats

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA 2026-2027

1. Identificació del mòdul

1.1. Dades del mòdul

CICLES FORMATIUS DE GRAU SUPERIOR DE COMIC I D'IL·LUSTRACIÓ (LOE)
MÒDUL MIC05 - PRODUCCIÓ GRÀFICA INDUSTRIAL

Curs	Període	Hores setmanals	Nombre de crèdits ECTS
Segon	Anual	2	4

Professorat responsable:
José L. Díez Fernández
Correu electrònic: jdiez@eam.cat
Horari d'atenció a l'alumnat o als responsables: Dilluns de 17.45 h a 18.40 h (Aula 2. Demanar cita)

Coordinador de la família professional de Comunicació Gràfica i Audiovisual:
José L. Díez Fernández
Correu electrònic: jdiez@eam.cat

1.2. Contextualització del mòdul dins el pla d'estudis

El mòdul pretén donar a l'alumnat les eines i els coneixements necessaris sobre els diferents sistemes de reproducció industrial a fi de que pugui integrar-los en el seu quefer diari professional.

1.3. Requisits per cursar el mòdul:

Aquest mòdul no té cap requisits especials excepte els propis del cicle formatiu.

2. Normativa de referència

- *Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, por el que se establece la ordenación general de las enseñanzas profesionales de artes plásticas y diseño* (BOE 25/05/2007).
- *Decret 15/2019, de 15 de març, pel qual s'estableixen els currículums, en l'àmbit de les Illes Balears, dels cicles formatius de grau mitjà de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès i de grau superior corresponents als títols de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia, de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració i de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Còmic, pertanyents tots a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, i es regulen l'avaluació i les proves d'accés dels estudis professionals d'arts plàstiques i disseny* (BOIB 035, 16 març 2019).

3. Objectius d'aprenentatge del mòdul

1. Analitzar i diferenciar els diferents tipus d'originals considerant els processos i els factors que intervenen en la reproducció.
2. Configurar adequadament arxius per a impremta.
3. Comprendre i valorar les variables d'una tirada d'impressió.
4. Definir i diferenciar els diferents tipus d'impressió industrial i les particularitats que tenen.
5. Interpretar les característiques de projectes gràfics, triar el sistema d'impressió més adequat i preparar originals i arxius per reproduir-los posteriorment.
6. Saber triar els suports gràfics idonis per a un projecte determinat.
7. Optimitzar els elements que intervenen en la fase de reproducció d'un projecte gràfic.
8. Valorar la presència de les noves tecnologies en la producció gràfica industrial.
9. Analitzar, aplicar i combinar els elements i els principis bàsics del disseny gràfic (imatges, textos i estructures).
10. Diferenciar les característiques de les famílies tipogràfiques més importants, utilitzades com a eina comunicativa de primer ordre.
11. Diferenciar i utilitzar els diferents sistemes de composició tipogràfica, adequant-los a les necessitats comunicatives concretes.

4. Continguts temàtics del mòdul *(distribuïts en unitats d'aprenentatge)*

4.1. Continguts temàtics

1. Tipus d'originals. Característiques. Modes de color. Directes. Quadricromia.
2. Preparació d'arxius per a impremta. Formats i configuracions.
3. Suports d'impressió.
4. Sistemes d'impressió. Tècniques, procediments, materials i equips. Originals gràfics idonis en cada sistema d'impressió.
5. Postimpressió. Acabats.
6. Realització de pressupostos. Optimització de recursos.
7. Les noves tecnologies en els processos de reproducció i impressió industrials.
8. La tipografia: lletra, text, retícula.
9. L'arquitectura gràfica, la interrelació text/imatge. Composició i maquetació.
10. Tintes i papers. Característiques i formats.
11. Optimització d'originals per a cada sistema d'impressió. Resolució i lineatura. Guany de punt. Inclinacions de trama i trama estocàstica.
12. Plegats, encunys, vernissos i laminats. Sistemes d'enquadernació. Imposició.
13. Edició digital sobre diferents plataformes.

4.2. Distribució temporal

1 sessió setmanal de 2 hores.

5. Materials i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

BLASCO, Laia, *Sobreimpresión. De la pantalla al papel y viceversa*, Editorial UOC, Barcelona, 2017.

BANN, David, *Actualidad en la producción de artes gráficas*, Blume, Madrid, 2010.

FUENMAYOR, Elena, *Ratón ratón*, Gustavo Gili, Barcelona, 2000.

5.2. Bibliografia complementària

ANG, Tom, *Fundamentos de la fotografia*, Blume, Madrid, 2017,

HOCHULI, Jost, *El diseño de libros. Práctica y teoría*, Campgràfic, València, 2005.

LYNCH, Patrick J. i HORTON, Sarah, *Manual de estilo web*, Gustavo Gili, Barcelona, 2004.

POZO, Rafael, *Diseño e industria gráfica*, Elisava Edicions, Barcelona, 2000.

WILBERG, Hans Peter i FORSSMAN, Friederich, *Primeros auxilios en tipografía*, Gustavo Gili, Barcelona, 2002.

5.3. Altres recursos

SÁNCHEZ MUÑOZ, Gustavo, «Imagen digital. Apuntes sobre diseño y artes gráficas», consulta l'1 de setembre de 2018 <http://www.gusgm.com>

Material subministrat pel professor.

6. Metodologia docent

6.1. Estratègies generals metodològiques

La metodologia serà activa i pràctica, amb una dinàmica participativa i oberta, individualitzada i adaptada al tipus d'alumnat, al seu desenvolupament, tot fomentant l'autonomia de l'estudiant i promovent el treball de col·laboració i l'aprenentatge cooperatiu a les activitats acadèmiques programades.

Es plantejaran:

Mètodes expositius	Conferència Exposició Preguntes i respostes, etc.	El professor gestiona el discurs.
Mètodes interactius	Estudi de casos. Treball per projectes. Resolució de problemes. Simulacions. Investigacions, etc.	Es propicia la interacció i la cooperació entre iguals. Es promou l'equip com a unitat de treball.
Mètodes Individuals	Activitats d'autoaprenentatge. Altres.	L'alumne aprèn de forma autònoma interactuant amb els materials de suport

6.2. Organització i tipus d'activitats d'aprenentatge

• Activitats presencials.

- *Ensenyament teòric*
    - Classe presencial.
    - Contribucions orals i/o escrites de l'alumnat reunit en petit grup o individual.
    - Exposicions i debat.
    - Presentació de treballs en grup.
- *Ensenyament pràctic.*
    - Sessions supervisades de treball individual i en grup amb assistència i guiatge del professorat.
    - Resolució de problemes.
    - Classes pràctiques a l'aula grup: debat i col·loqui, estudi de casos, resolució de problemes, etc.
    - Activitats acadèmiques dirigides.
    - Tutories especialitzades.
    - Suport a alumnes amb necessitats especials.
    - Entrega de treballs: debat, comentari, correcció, avaluació.
    - Activitats complementàries.
    - Visites a exposicions, empreses, fires, tallers, etc.
    - Assistències a congressos, jornades, conferències, etc.

• Activitats d'avaluació.

• Entrega de treballs: debat, comentari, correcció, avaluació.
• Proves objectives d'avaluació i consolidació.

• Activitats no presencials.

• *Estudi i treball teòric:*
· Temps de dedicació al mòdul per part de l'alumnat per a adquirir els coneixements de la matèria adients a la pràctica professional: lectures, recerca de documentació, anàlisi de texts, resolució de problemes, preparació de proves objectives, etc.
· Recerca i selecció de material, comentaris, judicis crítics, redacció, etc.
• *Estudi i treball pràctic:*
· Hores de dedicació al mòdul per part de l'alumnat per adquirir els coneixements de la matèria adients a la pràctica professional: resolució dels treballs pràctics, recerca de materials, investigació de solucions, preparació de proves objectives, etc.
· Treballs pràctics: Resolució de problemes, taller, etc.

• Activitats complementàries:

• Visites a exposicions, empreses, fires, tallers, etc.
• Assistència a congressos, jornades, conferències, etc.

En el **desenvolupament** de la unitat didàctica, i segons l'índole i funció de les diverses activitats i el lloc que ocupen en la seqüència establerta, els alumnes es poden agrupar de diverses formes: individual; petit grup (entre 3 i 6 alumnes); grup mitjà (entre 7 i 10 alumnes) i gran grup o grup classe (amb una relació 1/20 per classes teòriques i 1/10 per teòrica-pràctiques i tallers. *Reial decret 303/2010, de 15 de març*).
Dins les modalitats de grup petit i mitjà, és podrà adoptar la flexibilitat d'agrupament com a una de les estratègies per atendre la diversitat, però també per potenciar l'adaptabilitat dels alumnes a distints entorns socials de treball, l'adopció de diferents rols professionals, etc.
El treball en grup, a un mòdul com Producció gràfica industrial, és particularment rellevant, per raons com ara la consideració dels contextos reals de treball a empreses, l'equip com a dinamitzador de la creativitat, la complementarietat dels sabers teòrics i pràctics dels membres del grup, etc. Per això resulta adient disposar de diverses estratègies per organitzar i dinamitzar el treball en grup, que es pot triar en funció de les diverses activitats, moments i possibilitats

6.3. Instal·lacions del centre i material

· Aules amb cadires, taules adequades per dibuix, il·luminació adequada i endolls suficients pels ordinadors de cada alumne.
· Aula d'informàtica.
· Taller de fotografia.
· Tallers amb les respectives eines, equipaments i maquinàries.
· Sala d'estudi i biblioteca.
· Sala d'exposicions.

6.4. Activitats interdisciplinàries

Les que es puguin acordar entre mòduls.

6.5. Activitats complementàries i extraescolars

Les acordades per la Coordinació de la família professional. Com a mínim s'intentarà fer una visita a una impremta o convidar a un professional de reconegut prestigi a visitar el taller i compartir la seva experiència. Les activitats complementàries es desenvoluparan d'acord amb les necessitats acadèmiques del mòdul i/o el calendari de les institucions públiques i privades que les organitzen (si escau).

6.6. Atenció a la diversitat

La *Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació* (Títol II, equitat en l'educació) tracta de l'atenció educativa diferent de l'ordinària: Necessitat Específica de Suport Educatiu (ANESE), una categoria única que inclou l'alumnat amb Necessitats Educatives Especials (NEE), l'alumnat amb Dificultat Específiques d'Aprenentatge (DEA), l'alumnat amb Altes Capacitats (AC), l'alumnat d'Incorporació Tardana (IT), i l'alumnat amb Condicions Personals o d'Història Escolar (CP/HE), però en principi per l'ensenyament obligatori.

Per altra banda, la normativa autonòmica que regula els ensenyaments artístics professionals d'arts plàstiques i disseny no preveu l'**atenció a la diversitat** ni les **adaptacions curriculars individuals** (ACI) a l'aula, tan sols l'article 13.2 del *Real Decreto 596/2007* estatal estableix que: "Els centres que imparteixin ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny desenvoluparan i completaran els currículums establerts per l'Administració educativa corresponent, mitjançant la posada en pràctica del seu projecte educatiu i la implementació de programacions didàctiques que prenguin en consideració les característiques del context social i cultural, les necessitats de l'alumnat, amb especial atenció als que presentin una discapacitat, i les possibilitats formatives de l'entorn".

Aquestes mesures administratives, que recorda la disposició addicional 1ª del *Reial Decret 596/2007* estatal, es centren principalment en facilitar a l'alumnat els mitjans i recursos que siguin necessaris per accedir als ensenyaments artístics professionals d'arts plàstiques i disseny i cursar-los.

- Accés als estudis (article 17.1 del *Reial Decret 596/2007* estatal).
- Convocatòria extraordinària (article 19.5 del *Reial Decret 596/2007* estatal).
- Expedient acadèmic (article 20.2 del Reial *Decret 596/2007* estatal).

En aquest context, sempre hem intentat donar a l'alumnat un **tracte individualitzat i personalitzat**, raó per la qual pensem que no és necessari adoptar mesures especials per atendre l'alumnat amb problemes d'aprenentatge i altres necessitats educatives específiques, en un sentit (discapacitat psíquica, sensorial o motora, trastorns greus de conducta) o en un altre (superdotació, sobredotació). No obstant això, demanem l'alumnat una adreça de correu electrònic per estar en contacte, enviar i rebre exercicis, atendre consultes puntuals, i poder donar una millor atenció personalitzada, aquesta vegada en línia.

En tot cas, en tractar-se d'ensenyaments artístics professionals de lliure elecció, entenem que no es poden fer **adaptacions curriculars significatives**, en el sentit d'adequar els objectius educatius, eliminar o incloure determinats continguts essencials, i modificar els criteris d'avaluació.

Per contra, entenen que sí són possibles les **adaptacions curriculars no significatives** (modificacions dels elements del currículum que no afecten a l'assoliment dels objectius d'aprenentatge) i les **adaptacions d'accés al currículum** (elements organitzatius, recursos de tot tipus i optimització d'aquests), en el marc del *Decret 39/2011, de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics* a les Illes Balears.

De fet, l'article 20.2 (documents bàsics d'avaluació i mobilitat dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny) del *Reial Decret 596/2007* estatal explica que les mesures d'adaptació curricular han de constar a l'expedient acadèmic de l'estudiant (si escau). Per altra banda, no s'ha de confondre l'**adaptació curricular no significativa** de la qual parlem amb l'adaptació a la que fa referència l'article 21 del *Reial Decret 596/2007* estatal està referida a l'**adaptació per trasllat d'expedient acadèmic** a un centre d'altra administració educativa.

7. Criteris, procediments i instruments d'avaluació i qualificació

7.1. Criteris d'avaluació generals:

L'avaluació, com a element fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge, ha de ser coherent amb les competències del títol, amb els objectius del mòdul plantejats i amb la metodologia utilitzada. A més, ha de ser formativa i servir d'orientació, considerant així la idoneïtat de la pràctica docent i els processos d'ensenyament, per això, l'avaluació ha de ser **contínua**, permetent així observar el procés d'aprenentatge, integral, permetent considerar no sols l'adquisició dels conceptes teòrics, sinó actituds i capacitats en el desenvolupament de cada alumne, i **individualitzada**, ajustant-se al procés d'aprenentatge de cada alumne.

L'alumne ha de tenir un 75% d'assistència com a mínim i una participació activa per no perdre l'avaluació contínua. Aquesta mesura segueix una filosofia de poder fer el seguiment del procés d'aprenentatge de l'alumnat d'una forma presencial. A més, l'assistència requereix puntualitat i romandre fins al final de la classe.

En tots els períodes d'avaluació s'aplicaran els següents criteris:

- **Treballs en grup:** En el cas de treballs realitzats en grup, els alumnes integrants hauran de tindre una assistència a les classes del 75% i una participació activa durant la realització d'aquest treball. Per als alumnes que no hi assisteixin hauran d'entregar el treball complet realitzat per ells o un treball complementari (a determinar pel professorat). L'avaluació dels treballs en grup serà individual, i per tant, la nota no te perquè ser la mateixa per tots els integrants del grup; s'avaluarà en funció del treball desenvolupat i demostrat per cada un .
- **Formats d'entrega:** No es considera lliurat un treball si no està al suport demanat. Si el suport és electrònic ha d'incloure tots els formats d'arxius demanats a l'enunciat de l'exercici (tant natius-amb la versió indicada- com d'exportació). L'alumne mantindrà sempre una còpia de seguretat de tots els treballs que entregui durant el curs i que el professorat podrà demanar en qualsevol període d'avaluació. En tot cas, no és permesa l'entrega en format "pdf" d'aquells treballs que impliquin redacció per part de l'alumne, en aquest cas, el format ha de ser el de documents de Google editable, per permetre la correcció per part del professor.
- **Ètica professional.** En cas de treballs plagiats es posarà un 0. Pels treballs en els quals s'utilitzen imatges, vídeo o so, hauran de ser lliures de drets o comptar amb l'autorització pertinent de l'autor. Per als casos que no sigui possible, s'haurà de detallar l'autor i el lloc on es va obtenir el material.
- El fet de no assistir a alguna classe no eximeix a cap alumne de no portar el mateix ritme de treball que els seus companys o a no tenir les tasques realitzades a la data corresponent, sempre dintre dels límits de l'avaluació continuada. També s'ha de tenir en compte que en gran part, la resolució de problemes que es puguin presentar en el decurs de la producció fotogràfica i audiovisual formen part dels objectius formatius, de tal forma que l'alumne haurà d' adaptarse a les circumstàncies i materials disponibles.
- Es penalitzarà el lliurament fora de termini d'un treball. Aquest treball es puntuarà en una escala d'1 a 8.

7.2. CA / Criteris d'avaluació del mòdul

Per tenir dret a avaluació contínua és imprescindible haver presentat el 100% dels treballs plantejats durant el curs en els terminis indicats pel professor. La qualificació final de cadascuna de les Unitats Didàctiques s'obté de qualificar globalment tant els continguts de la unitat, com els procediments i les actituds, normes i valors referenciats a cadascuna d'elles. L'alumne que hagi perdut el dret d'avaluació contínua podrà ser avaluat segons els criteris d'avaluació final i sempre que faci entrega de totes les tasques plantejades durant el curs i superi una prova objectiva al final del curs.

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

CA1. Dur a terme els processos adequats per fer possible la reproducció (impresa o digital) de l'original gràfic.
CA2. Resoldre problemes tipogràfics i d'arquitectura gràfica.
CA3. Diferenciar els trets més característics de les principals famílies tipogràfiques.
CA4. Analitzar i diferenciar originals, la preparació, la reproducció i els resultats, utilitzant adequadament el vocabulari tècnic del mòdul..
CA5. Diferenciar les tècniques, procediments, materials i instruments corresponents als sistemes d'impressió industrial.
CA6. Preparar originals i configurar correctament arxius per impremta.
CA7. Reconèixer els diferents tipus d'originals i triar el sistema d'impressió més adequat.
CA8. Triar argumentadament el suport més adequat a un projecte gràfic.
CA9. Gestionar de manera correcta i eficient els elements que intervenen en la reproducció i impressió d'un projecte gràfic.
CA10. Analitzar i valorar els àmbits d'actuació i la influència de les noves tecnologies en la indústria gràfica.
CA11. Presenta correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.

7.3 Procediments i tècniques d'avaluació i criteris de qualificació o ponderació (Avaluació ordinària)

Procediments i tècniques d'avaluació	**Tipus (*)**	**Criteris d'avaluació**	**Criteris de qualificació o ponderació (Alumnes amb dret d'avaluació continua)**	**Criteris de qualificació o ponderació (Alumnes sense dret d'avaluació continua)**
Tècniques d'observació (registres, llistes de control, etc.)	*NR*	*CA1, CA2, CA3, CA4, CA5, CA6, CA7, CA8, CA9, CA10, CA11.*	*15%*	*-*
Treballs i projectes	*R*	*CA1, CA2, CA3, CA4, CA5, CA6, CA7, CA8, CA9, CA10, CA11.*	*85%*	*50%*
Prova objectiva final	*R*	*CA1, CA2, CA3, CA4, CA5, CA6, CA7, CA8, CA9, CA10, CA11.*	*-*	*50%*
Total			100 % **(**)**	100 % **(***)**

(*) Aquest camp s'utilitza per especificar el tipus o caràcter de l'activitat d'avaluació: NR (no recuperable) o R (recuperable).

(**) Es puntuarà en una escala d'1 a 10. S'aprova amb un 5. Per fer mitjana en el cas de l'avaluació ordinària s'ha de tenir com a mínim un 4 de cada procediment de qualificació. Es penalitzarà el lliurament fora de termini d'un treball. Aquest treball es puntuarà en una escala d'1 a 8.

(***) Es puntuarà en una escala d'1 a 10. S'aprova amb un 5. Per fer mitjana en el cas de l'avaluació ordinària s'ha de tenir com a mínim un 4 de cada procediment de qualificació.

7.4. Criteris, procediments i instruments d'avaluació d'alumnes amb el mòdul pendent (Avaluació extraordinària)

Procediments i tècniques d'avaluació	**Criteris d'avaluació**	**Criteris de qualificació o ponderació**
Treballs i projectes	*CA1, CA2, CA3, CA4, CA5, CA6, CA7, CA8, CA9, CA10, CA11.*	*50%*
Prova objectiva final	*CA1, CA2, CA3, CA4, CA5, CA6, CA7, CA8, CA9, CA10, CA11.*	*50%*
Total		100 % **(*)**

(*) Es puntuarà en una escala d'1 a 10. S'aprova amb un 5. Per fer la mitjana, en el cas de l'avaluació extraordinària, s'ha de tenir com a mínim un 5 de cada procediment de qualificació.

8. Altres observacions

Els treballs han de ser inèdits i originals. Es penalitzarà qualsevol activitat fraudulenta i l'ús de fonts sense referenciar. Per superar aquest mòdul es recomana l'assistència regular a les activitats lectives i un estudi programat dels continguts amb periodicitat setmanal. Així mateix és important la consulta de la bibliografia recomanada